

PROTOKÓŁ

z I spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy
przeprowadzonego w ramach opracowania planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 PLH180007 Rzeka San
w dniu 29.06.2012 r. w Przemyślu

Spotkanie odbyło się w budynku Starostwa Powiatowego w Przemyślu. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Spotkanie miało na celu przedstawienie projektu POIS.05.03.00-00-186/09, w ramach którego obecnie opracowywane są plany zadań ochronnych na obszarze województwa, metodyki przygotowania planu zadań ochronnych, zasad funkcjonowania Zespołu Lokalnej Współpracy, a także charakterystyki obszaru – przebiegu granic, przedmiotów ochrony i głównych zagrożeń.

PROGRAM SPOTKANIA:

- ✓ Prezentacja zespołu zaangażowanego w proces powstawania PZO (RDOŚ, wykonawców PZO, koordynatora PZO);
- ✓ Podanie ogólnych założeń tworzenia PZO;
- ✓ Przedstawienie informacji o obszarze, zebranych i wstępnie przeanalizowanych przez wykonawcę PZO;
- ✓ Identyfikacja brakujących danych;
- ✓ Podanie zakresu weryfikacji i uzupełnienia zgromadzonych danych;
- ✓ Identyfikacja grup interesu – utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy;
- ✓ Ustalenie zasad dalszej współpracy i sposobów komunikowania się (przedstawienie zasad komunikacji przyjętych w trakcie procesu planistycznego pomiędzy koordynatorem PZO, RDOŚ a ZLW – spotkania dyskusyjne, PIK, strona www, itd.);
- ✓ Ustalenie zakresu prac pomiędzy spotkaniami.

PROWADZĄCY I PRELEGENCI:

- ✓ Agnieszka Marcela – I Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Wojewódzki Konserwator Przyrody,
- ✓ Robert Stańko – koordynator projektu planu zadań ochronnych dla obszaru PLH180007 Rzeka San.

UCZESTNICZY:

- ✓ Magdalena Radecka – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,
- ✓ Lucyna Zymyn – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
- ✓ Anna Potoczny - Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
- ✓ Agnieszka Szybiak – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Zarząd Zlewni Sanu,
- ✓ Barbara Królak – Starostwo Powiatu Przemyskiego,
- ✓ Maria Wyskiel-Cedzidło – Urząd Miasta Dynów,
- ✓ Mariola Kaszycka – Urząd Gminy Dynów,
- ✓ Urszula Kopczak – Urząd Gminy Przemyśl,

- ✓ Maciej Pinda – Urząd Gminy Dubiecko,
- ✓ Maria Pawłowska – Sołectwo Reczpol,
- ✓ Dorota Tysowska – Urząd Gminy Orły,
- ✓ Wiesław Bielech – Sołectwo Niziny,
- ✓ Dawid Kurpiel – Przedstawiciel Nadleśnictwa Dynów,
- ✓ Magdalena Wąsik – Przedstawiciel Nadleśnictwa Jarosław,
- ✓ Magdalena Maciejewska – Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu,
- ✓ Łukasz Kuberski – Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze,
- ✓ Krzysztof Kamiński – Biuro Rozwoju Miasta Przemyśl,
- ✓ Dorota Horabik – MGGP S.A.
- ✓ Radosław Jędral – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
- ✓ Dorota Rogala, Maciej Ciuła – planiści regionalni, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
- ✓ Przedstawiciel Podkarpackiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie,
- ✓ Przedstawiciel Starostwa Powiatu Brzozowskiego,
- ✓ Przedstawiciel Urzędu Gminy Dydnia,
- ✓ Przedstawiciel Urzędu Gminy Nozdrzec,
- ✓ Przedstawiciel Urzędu Gminy Żurawica,
- ✓ Przedstawiciel Urzędu Miasta Radymno,
- ✓ Przedstawiciel Urzędu Gminy Radymno,
- ✓ Przedstawiciel Nadleśnictwa Brzozów,
- ✓ Przedstawiciele Nadleśnictwa Krasiczyn,
- ✓ Przedstawiciel firmy KRUSZGEO S.A.
- ✓ Przedstawiciel Zakładu Eksploatacji Kruszywa i Wyrobów Betonarskich Sp. z o. o.,
- ✓ Przedstawiciel Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Rzeszowie,
- ✓ Przedstawiciel firmy Terra Sp. z o.o.,
- ✓ Przedstawiciel firmy PPH KRUSZ – BET Sp. z o.o.,
- ✓ Przedstawiciel PZW Okręg Przemyśl,
- ✓ Przedstawiciel Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie.

PRZEBIEG SPOTKANIA

Rozpoczęcie spotkania i prezentacje

Spotkanie rozpoczęła Pani Agnieszka Marcela, która powitała zgromadzonych gości. Następnie przedstawiła pracowników RDOŚ w Rzeszowie zaangażowanych w projekt oraz wykonawców PZO. Podczas pierwszej prezentacji krótko scharakteryzowała sieć Natura 2000, omówiła założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, podała zasady tworzenia i zawartość planów zadań ochronnych oraz sposób tworzenia i skład Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Na końcu opisała funkcjonowanie i rolę Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej w opracowywaniu PZO.

Po niej głos zabrał Pan Robert Stańko, który scharakteryzował obszar Natura 2000 Rzeki San wskazując przedmioty ochrony oraz omówił wyniki dotychczasowych

inwentaryzacji. Następnie przybliżył zasady planowania ochrony, cele jakim służą plany zadań ochronnych oraz całą ścieżkę sporządzania planu zadań ochronnych. Na koniec podkreślił, jak ważną funkcję pełni ZLW.

Obie prezentacje zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>) w zakładce „Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”.

Dyskusja

Przedstawiciel Nadleśnictwa Krasieczyn

Zapytał czy w ramach PZO będzie wykonywana inwentaryzacja gatunków ryb chronionych w obszarze. Zaznaczył również, że ważną rzeczą dla samorządów będzie kwestia związana z pozwoleniami wodnoprawnymi, dotyczącymi poboru wody np. do celów pitnych, czy nawadniania drzewek w szkółce. Czy kwestia uzyskiwania takich pozwoleń będzie w jakiś sposób regulowana zapisami PZO.

Pan Robert Stańko

Odpowiadając na pytanie dotyczące inwentaryzacji, wyjaśnił, że wykonawcy muszą zebrać niezbędny materiał pozwalający ocenić stan zachowania populacji cennych gatunków zwierząt, co sprowadza się do zrobienia częściowej inwentaryzacji. Poinformował, że dla skójki gruboskorupowej, badania oceny stanu zostały już przeprowadzone i objęły 17 stanowisk. Na kilku stan został oceniony na U1 i U2. Odniósł się również do inwentaryzacji ryb, informując, że badania w tym zakresie będzie wykonywał Pan prof. Krzysztof Kukuła, który ocenę stanu wykona w oparciu m.in. o elektropołowę. Na tej podstawie zostanie ustalona struktura i liczebność populacji.

W odniesieniu do pozwoleń wodnoprawnych wyjaśnił, iż wstępne informacje od malakologa i ichtiologa dotyczące potencjalnych zagrożeń nie wskazywały, aby pobór wody stanowił zagrożenie. Podkreślił natomiast, iż elementem oceny stanu populacji jest ocena siedliska pod względem m.in. takiego parametru jak przepływ i bardzo duże pobory wody mogą wywierać potencjalnie negatywny wpływ. Zaznaczył jednak, iż trudno wyobrazić sobie pobór wody z Sanu w ilości która istotnie wpłynęłaby na ten parametr. Zauważył również, iż analiza wszystkich pozwoleń wodnoprawnych na etapie sporządzania PZO jest zbyt dużym przedsięwzięciem. PZO może jedynie wskazać tego rodzaju prace jako dodatkowe analizy do późniejszego wykonania. Podkreślił również, iż PZO to plan pilnych zadań do wykonania w krótkim okresie czasu, który pozwoli na wyeliminowanie zagrożeń powodujących pogorszenie stanu populacji lub przyczyniających się do jej zaniku.

Pani Agnieszka Marcela

Przedstawiła jeden z głównych problemów związanych z rzeką San, dotyczący poboru żwiru. Poinformowała, że w ostatnich latach do RZGW wpłynęło szereg wniosków z gmin o wyznaczenie miejsc do poboru żwiru, następnie RZGW zwracało się do RDOŚ o wydanie opinii dla przedmiotowych zamierzeń. Skumulowanie tych wniosków ujawniło że pobór może dotyczyć znacznych ilości, a to może mieć realny wpływ na stan przedmiotów ochrony w obszarze. Podkreśliła, że powszechne korzystanie z wód zgodnie z ustawą Prawo wodne powinno odbywać się bez pomocy urządzeń technicznych.

Poinformowała również, iż w ubiegłym roku odbyło się spotkanie RDOŚ z przedstawicielami RZGW i urzędów gmin, na którym poruszono kwestię powszechnego

korzystania z wód. Zgodnie z interpretacją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska przedsięwzięcia ingerujące w ekosystem rzeczny powinny podlegać strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. W związku z tym gminy, które chcą korzystać z tego prawa, powinny skierować do RDOŚ zapytanie, czy dla planowanych przedsięwzięć konieczne przeprowadzenia strategicznej oceny, i w razie odpowiedzi twierdzącej, przeprowadzić taką procedurę. Nadmieniała jednocześnie, iż w inwentaryzacji przeprowadzonej na zlecenie Ministerstwa Środowiska w 2008 roku, w obszarze Rzeka San wykazano siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy siedliskowej – zalewane muliste brzegi rzek. Siedliska te, jak dotąd nie zostały ujęte w SDF, nie są więc przedmiotem ochrony obszaru, jednak pobór żwiru i piasku bezpośrednio na nie oddziałuje. Tego rodzaju działania wpływać mogą jednak również na przedmioty ochrony tj. gatunki ryb i populację skójkę gruboskorupowej. Podczas ww. spotkania, Pani Katarzyna Zajac z IOP, malakolog, wskazywała że tak znaczny pobór piasku z rzeki może mieć negatywny wpływ na ten gatunek.

Kolejnym problemem jaki poruszyła, były szkody wyrządzane przez kormorany. Nadmieniała, iż RDOŚ w przeszłości wydawał zgody na płoszenie i zabijanie kormoranów m.in. dla PZW w Krośnie. Zaznaczyła, iż kwestia kormoranów jest cały czas podnoszona i jest to problem dotyczący nie tylko naszego kraju, ale całej Unii Europejskiej. Przykładowo w Słowacji wypłaca się z tego tytułu odszkodowania.

Przedstawiciel Urzędu Gminy Dydnia

Zapytał jakie korzyści będzie miała gmina z tytułu opracowania PZO. Czy materiały zgromadzone w trakcie prac będą możliwe do wykorzystania. Odniósł się również do kwestii pozyskiwania żwiru, wskazując że w przeliczeniu na jedną osobę pobór jest niewielki i nie może szkodzić środowisku. Wskazał jednocześnie, że powstające w obrębie koryta odsypiska wpływają na niszczenie brzegów rzeki.

Pani Agnieszka Marcela

Zwróciła uwagę, że PZO zdiagnozuje zagrożenia, a jeśli znajdzie się wśród nich kwestia powszechnego korzystania z wód, będzie to ważna informacja zarówno dla gminy jak i dla RDOŚ, wskazująca jak należy dalej w obszarze gospodarować. Podkreśliła, iż na sprawy związane z użytkowaniem rzeki należy patrzeć w skali całego obszaru Natura 2000, a nie jednej gminy i w takim kontekście rozpatrywać kwestię odsypisk, pracy rzeki i siedlisk chronionych gatunków. Odnosząc się do problemu niszczenia brzegów wskazała, że w szczególnych przypadkach, gdy pojawia się zagrożenie dla mostów, dróg, zabudowy, RDOŚ wyraża zgodę na wykonywanie działań niwelujących lub ograniczających tego rodzaju zagrożenia np. przepychów żwiru. Wróciła również do ww. spotkania, powołując się na opinię prof. Krzemienia z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który mówił o tym jak ważne są odsypiska dla właściwej pracy rzeki. Jako przykład podał rzekę Wisłokę, z której niegdyś intensywnie pobierano kruszywo. Doprowadziło do znacznego obniżenia koryta i zwiększonej erozji.

Przedstawiciel Urzędu Gminy Dydnia

Zapytał o planowaną budowę zbiornika Niewistka. Czy PZO będzie się odnosił do tego projektu i pomoże w rozstrzygnięciu jego dalszych losów.

Pani Agnieszka Marcela

Poinformowała, iż podobne zapytania pojawiają się w przypadku innych obszarów

Natura 2000, m.in. w przypadku obszaru Jasiołka, gdzie planowana jest budowa zbiornika retencyjnego „Trzciana”. Jest to już jednak inwestycja ujęta w różnego rodzaju dokumentach planistycznych, natomiast gmina Dydnia nie ma nawet ustanowionego studium, więc projekt zbiornika jest na znacznie wcześniejszym etapie planowania i nie ma nawet sprecyzowanej lokalizacji. Zaznaczyła, że PZO będzie mógł się do niego odnieść, ale nie zastąpi procedury oddziaływania na środowisko, która jednoznacznie wykaże brak lub istnienie znacząco negatywnego oddziaływania na obszar i spójność sieci Natura 2000. Jeśli jednak nawet procedura OOS wykaże znacząco negatywne oddziaływanie, przy spełnieniu określonych warunków, projekt może zostać zrealizowany. Wykracza to jednak poza ramy PZO, który wskazać może jedynie zagrożenia związane z realizacją tego rodzaju inwestycji.

Pani Maria Pawłowska

Zadała pytanie, czy złożony przez gminę wniosek o pobór żwiru zostanie rozpatrzony negatywnie.

Pani Agnieszka Szybiak

Przedstawiła stanowisko RZGW w tej sprawie. Zgodnie z wytycznymi GDOŚ, w takich przypadkach należy przeprowadzić strategiczną ocenę oddziaływania, ale nie każda gmina osobno, tylko gminy muszą porozumieć się między sobą i ustalić kto, i w jakiej części będzie uczestniczył w przedsięwzięciu. Wyjaśniła, że RZGW przygotowuje obmiar i lokalizację żwirowisk, materiały te zostaną przekazane gminom, które na tej postawie będą mogły uzgodnić zakres i miejsca poboru. Dodała również że RZGW jako administrator rzeki z jednej strony musi dbać właściwy stan siedlisk chronionych gatunków a z drugiej o bezpieczeństwo i stan techniczny sąsiadujących z rzeką budowli i urządzeń, co nie zawsze jest łatwe. Zwróciła się do koordynatora PZO z wnioskiem by zapisy zawarte w dokumencie, w tym kontekście, zostały właściwie wyważone i umożliwiały wykonywanie niezbędnych zabezpieczeń.

Pan Robert Stańko

Odnosił się do poruszanej kwestii, wyjaśniając, iż zgodnie z obowiązującymi zasadami w obszarach Natura 2000 „zakazuje się zakazywać”, dlatego też wykonawca nie może wpisać do dokumentu zakazu poboru żwiru. Wyjaśnił, iż kluczowe dla oceny zagrożeń jest poznanie wartości progowych, przy których pobór żwiru stanowi istotne zagrożenie oraz ocena skumulowanego efektu podejmowanych działań. Na tej podstawie można wnioskować o ile rozmiar inwestycji należy zmniejszyć by nie miała negatywnego wpływu. Podkreślił, iż prawidłowo przeprowadzona procedura OOS pozwoli pogodzić szereg potrzeb, ale nie może być rozpatrywana z punktu widzenia jednej osoby czy instytucji. Wskazał również, że Polskę obowiązuje Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW), która nakłada obowiązek osiągnięcia dobrego stanu wód do 2015 roku. W związku z tym nie należy podejmować działań, które wpłynęłyby na pogorszenie stanu rzeki, a hydromorfologia jest jednym z ważnych elementów branych przy ocenie.

Przedstawiciel Nadleśnictwa Krasiczyn

Zapytał, czy znane są zagrożenia dla wód Sanu ze strony nawozów, ścięków itp.

Pan Robert Stańko

Wyjaśnił, że takie badania prowadzi WIOŚ. Dodał, że kiedyś takie badania były

prowadzone dla 3 klas czystości, natomiast obecnie, zgodnie z prawem unijnym, parametry fizykochemiczne wód są tylko jednym z kilku elementów oceny stanu rzeki. Badane są również pozostałe elementy tj. hydromorfologia koryta, występowanie makrofitów, bentosu itp. Nadmienię, iż wyniki badań są publikowane na stronach WIOŚ i tam można się z nim zapoznać.

Pani Agnieszka Marcela

Dodała, że RDW jest bardziej restrykcyjna niż Dyrektywa siedliskowa i ograniczenia w tym zakresie będą wynikały również z jej wprowadzenia.

Pan Robert Stańko

W związku z brakiem pytań, w imieniu Klubu Przyrodników, firmy MGGP S.A. i RDOŚ w Rzeszowie podziękował wszystkim za przybycie, czynny udział w dyskusji oraz wyraził nadzieję na współpracę przy tworzeniu PZO. Poprosił też o przekazanie informacji innym zainteresowanym osobom.

Pani Agnieszka Marcela

Przyłączyła się do podziękowań w imieniu RDOŚ, zachęciła do uczestnictwa w następnych spotkaniach i do kontaktu z wykonawcami PZO.

Na tym spotkanie zakończono.

Protokołowała:
Dorota Horabik